

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Raine Olaf Ørsnes
Sørnessveien 721
7746 HASVÅG

Vår dato: 23.03.2021
Vår ref.: 201307848-252
Arkiv: 517
Deres dato: 28.01.2021
Deres ref.:

Saksbehandler:
Anne Johanne Kråkenes

Tilbakemelding fra NVE - spørsmål om konsekvensutredninger av helse og forurensning - Sørmarkfjellet vindkraftanlegg - Ikke grunnlag for å stanse anleggsarbeidet

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til deres brev fra 28.1.2021 hvor dere etterlyser konsekvensutredninger av helse og forurensning av Sørmarkfjellet vindkraftverk. I brevet bes det om at NVE stanser utbyggingen til forholdene er utredet og eventuelle avbøtende tiltak er iverksatt. Vi viser også til deres e-poster fra 3.3.2021 og 11.3.2021 hvor dere blant annet etterlyser svar på brevet.

NVE mener utredningskravene for Sørmarkfjellet vindkraftverk er ivarettatt, og at det ikke er grunnlag for å stanse anleggsarbeidet.

Deres henvendelse

I brevet skriver dere blant annet at:

«Slik vi ser det, er det i løpet av konsesjonsprosessen ikke foretatt noen helhetlig vurdering av de helseeffekter vindparken kan påføre naboene, ettersom ingen med adekvat helsefaglig kompetanse har utredet de negative synergieffektene av de samlede eksponeringene vindturbinene kan gi. Hver for seg er også helseeffektene av de ulike eksponeringene lite eller ikke omtalt i utbyggers KU».

Videre viser dere til at i vedtaket om konsesjon, fra 2009, konkluderer NVE med at det ikke er boliger som blir berørt av vindkraftverket, og at det derfor ikke er nødvendig med helsekonsekvensutredning. Dette mener dere er feil, og viser til at det både er fritidsboliger, helårsboliger og gårdsbruk med husdyr som vil bli berørt.

Videre skriver dere blant annet at:

«I tillegg kommer forurensning. Microplast, epoxy og glassfiber som flasser av turbinvingene havner både i bekker og drikkevannskilder. Østvikvatnet, Bølesetervatnet og Hestdalsvatnet er alle drikkevannskilder for folk. Denne forurensningen kan også havne i beiter og slåttegras. Hvilke konsekvenser får dette? Avisingsvæske? Vil det bli brukt, og hvor havner den? Det gikk

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

ca. 10 år fra konsesjonsvedtaket ble gjort, til utbyggingen startet, og det er kommet mye ny kunnskap på denne tiden. Både om forurensning og helse. Det kommer stadig rapporter om helseplager både for folk og dyr fra flere land. Dette bør tas hensyn til når man vurderer hva som bør konsekvens utredes».

Dere avslutter brevet med å skrive:

«At hverken helsekonsekvenser eller nevnte forurensninger ikke er skikkelig utredet strider etter vår mening mot Forurensningsloven, Konsekvensutredningsforskriften, Forskrift om miljørettet helsevern og Folkehelseloven.

Vi mener at konsesjonen er ugyldig uten disse utredningene, og ber NVE, som ansvarlig myndighet, om å stanse utbyggingen på Sørmarkfjellet til alle nevnte punkter er forsvarlig utredet og eventuelle avbøtende tiltak er klarlagt kan iverksettes. Helsekonsekvensene må utredes av personer med adekvat helsefaglig kompetanse, som ikke har bindinger til utbygger.»

Brevet er signert Randi Bøle, Harald Østvik, Inger Morken, Odd Uran, Marita Iversen, Knut Gystad, Arild Skorstad, Eilif Hepsø og Raine Olaf Ørsnes, og det er informert om at hvert navn representerer en husstand.

NVEs vurdering og kommentarer

I brevet etterlyser dere en helhetlig vurdering av helseeffekter av vindkraftverket, og dere viser blant annet til folkehelseloven. Folkehelseloven § 22 sier at "Statlige myndigheter skal i sin virksomhet vurdere konsekvenser for befolkningens helse der det er relevant." Av merknadene til § 22 i Prop. 90 L (2010-2011) fremgår:

"Bestemmelsen er en prinsippbestemmelse om at statlige myndigheter i sin virksomhet skal vurdere konsekvenser for befolkningens helse der det er relevant. Dette synliggjør det ansvar statlige virksomheter allerede i dag har for å vurdere konsekvensene for folkehelsen etter utredningsinstruksen og annet regelverk.

Bestemmelsen er ikke så konkret med hensyn til hvordan staten skal håndtere kravet om å vurdere helsekonsekvenser, som de bestemmelsene i folkehelseloven som retter seg mot kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter. Den fastslår likevel at alle statlige sektorer har et folkehelseansvar og skal ta folkehelsehensyn der dette er relevant."

Olje- og energidepartementet (OED) har i vedtak av 1.7.2020 om klagebehandling på Vardafjellet vindkraftverk bemerket at folkehelseloven ikke er et regelverk som setter absolutte begrensninger for vedtak etter energiloven. Det skal tas hensyn til helsevirkninger også etter energiloven jf. § 2-1: "det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt".

NVE viser til at det er gjort en bred og inngående vurdering av fordeler og ulemper når det ble vedtatt at det skulle gis konsesjon til Sørmarkfjellet vindkraftverk. Det er gjennom vilkår i konsesjonen satt krav til flere avbøtende tiltak, herunder knyttet til støy- og skyggekast. Ivaretagelse av disse vilkårene er vurdert ved NVEs godkjenning av MTA- og detaljplanen for Sørmarkfjellet vindkraftverk 5.4.2019, og ved godkjenningen av justeringen av turbinplasseringen 29.6.2020. Etter NVEs vurdering ivaretar denne behandlingen i tilstrekkelig grad kravene etter folkehelseloven.

Til orientering ble NVEs vedtak av 05.04.2019, om godkjenning av MTA-/detaljplan, påklaget av flere parter. Klagene ble oversendt OED 23.10.2019 for endelig behandling. Hovedanførselen gjelder

virkningene for naturmangfoldet, særlig hubro, virkningene av støy og skyggekast, samt NVEs saksbehandling.

Omgivelsene vil bli påvirket av vindkraftverk på flere måter, og opplevelsene av disse virkningene vil variere. Noen vil kunne oppleve virkningene som en belastning, til tross for at fastsatte grenseverdier ikke er brutt. For eksempel har Klima- og miljødepartementet satt grenseverdier for støy for alle støykilder, som vindkraft, veitrafikk og flyplasser, med en forutsetning om at noen vil bli påvirket også ved lavere støynivåer.

NVE er klar over at turbinblader kan utsettes for varierende grad av slitasje som følge av påvirkning fra vær og vind. Vi er ikke kjent med at materialet som kan slites vekk har et så stort omfang at det fører til fare for mennesker eller dyr. For øvrig vil NVE påpeke at vi ikke er forurensningsmyndighet, og minner om at det er konsesjonær sitt ansvar å avklare og ev. innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk. Vi legger til grunn at konsesjonæren, i tråd med norsk regelverk, etablerer prosedyrer og rutiner for å ha kontroll på avfall, redusere sannsynligheten for utslipp/forurensing og at det lages beredskapsplaner for utilsiktede utslipp/hendelser.

NVE har ansvar for å føre tilsyn med de tillatelser og vilkår som er gitt i medhold av energiloven. Det er imidlertid en rekke ulike regelverk, og andre myndigheter, som kan være relevant ved oppføring og drift av vindkraftverk. Dette er for eksempel forurensingsloven. Kommunen er eksempelvis støymyndighet for vindkraftverk i medhold av dette lovverk.

Anmodning om stans

Vi viser til våre kommentarer over. Det pågående anleggsarbeidet knyttet til utbyggingen av Sørmarkfjellet vindkraftverk skjer innenfor rammen til konsesjonen, godkjent MTA-/detaljplan og øvrige tillatelser gitt av NVE. Vi finner ikke, ut fra dagens kunnskap, grunnlag for å stanse anleggsarbeidene ved Sørmarkfjellet vindkraftverk.

Avslutning

Vi kan ikke se at forholdene bekymringsmeldingene peker på representerer brudd på tillatelser gitt etter energiloven eller i medhold av denne.

NVE anser dette brevet som veiledning etter forvaltningsloven § 11. Dette brevet er ikke et enkeltvedtak som kan påklages.

Med hilsen

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Anne Johanne Kråkenes
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Flatanger kommune

Osen kommune

TRØNDERENERGI KRAFT AS v/Nils Henrik Johnson

TRØNDERENERGI VIND AS